

Burhanettin KOCAMAZ
Mersin Milletvekili

- 49000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Prof. Dr. Vedat İŞIKHAN tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Burhanettin KOCAMAZ
Mersin Milletvekili

Ülkemizde çalışma hayatının en temel sorunlarından birisi, çalışanların sendikal örgütlenme ve toplu pazarlık haklarını özgür ve etkin biçimde kullanamamasıdır. Son dönemde birçok işyerinde işçilerin sendikalaşma iradesini kırmaya yönelik baskı, tehdit, işten çıkarma ve çeşitli etik dışı uygulamaların arttığına ilişkin ciddi iddialar kamuoyuna yansımaktadır. İşçilerin anayasal bir hak olan sendikaya üye olma ve örgütlenme özgürlüğünü kullanmak istemesi nedeniyle baskı altında bırakılması, iş güvencesiyle tehdit edilmesi veya işten çıkarılması; çalışma hayatı açısından kabul edilemez bir tablo oluşturmaktadır.

Öte yandan özel sektörde toplu iş sözleşmesinden yararlanabilen çalışanların oranının yaklaşık yüzde 6 seviyesinde, ülke genelinde ise toplu iş sözleşmesi kapsamındaki çalışanların oranının yaklaşık yüzde 17 düzeyinde olduğu; çalışanların yaklaşık yüzde 83'ünün ise bu hakkın koruyucu etkisinin dışında kaldığı ifade edilmektedir. Örgütlenme oranının yalnızca yüzde 13,79 seviyesinde bulunması da Türkiye'de sendikal hakların etkin kullanımı bakımından üzerinde ciddiyetle durulması gereken bir durumdur.

Ancak sorun yalnızca sendikaya üye olma aşamasında yaşanmamaktadır. Bir işyerinde sendikal örgütlenme sağlandıktan sonra da toplu iş sözleşmesi yetki süreçleri, işkolu ve yetki itirazları nedeniyle başlayan uzun yargı süreçleri, çalışanların toplu pazarlık hakkını yıllarca kullanamamasına neden olmaktadır.

Bir başka önemli sorun ise grev hakkının kullanılmasına ilişkin yasal ve fiili sınırlamalardır. Çalışanların ekonomik ve sosyal haklarını korumak amacıyla başvurabilecekleri en temel toplu eylem araçlarından biri olan grev hakkının çeşitli gerekçelerle sınırlandırılması veya etkisiz hâle getirilmesi, toplu pazarlık düzenindeki güç dengesini işveren lehine bozabilmektedir.

10.09.2026

Anayasa ve uluslararası çalışma normları çerçevesinde korunması gereken sendika hakkı, toplu pazarlık hakkı ve grev hakkının, uygulamada çeşitli engeller ve uzun süreçler nedeniyle kullanılamaz hâle gelmesi, Türkiye'de çalışma barışını ve sosyal adaleti ciddi biçimde tehdit etmektedir.

Bu bilgiler ışığında,

- 1- Son beş yıl içerisinde sendikalaşma faaliyetleri nedeniyle işten çıkarıldığı iddia edilen işçi sayısı kaçtır? Bu iddialarla ilgili Bakanlığınıza yapılan başvuru ve şikâyet sayısı yıllar itibarıyla nedir?
- 2- İşyerlerinde işçilerin sendikaya üye olmasını engellemeye yönelik baskı, tehdit, mobbing veya işten çıkarma iddialarına ilişkin son beş yılda kaç inceleme ve denetim gerçekleştirilmiştir?
- 3- Yapılan incelemeler sonucunda sendikal örgütlenme hakkını engellediği tespit edilen işverenler hakkında kaç idari veya hukuki işlem yapılmıştır? Özel sektörde toplu iş sözleşmesinden yararlanabilen çalışanların oranının yaklaşık yüzde 6 seviyesinde kalmasının nedenleri Bakanlığınız tarafından nasıl değerlendirilmektedir?
5. Ülke genelinde çalışanların yaklaşık yüzde 83'ünün toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında bulunmasının çalışma hayatı ve gelir adaleti üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınız tarafından hazırlanmış bir rapor veya etki analizi bulunmakta mıdır?
6. Sendikal örgütlenme oranının yüzde 13,79 seviyesinde kalmasının sebepleri nelerdir? Bu sebepleri ortadan kaldırmak amacıyla Bakanlığınız hangi çalışmaları yapmaktadır?